

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 1/14

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
01 вересня 2023 р., протокол № 8

Логова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та захист прав людини в кримінальних провадженнях»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 081 «Право»
освітньо-професійна програма «Право»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра права та правоохоронної діяльності

Схвалено на засіданні кафедри
права та правоохоронної
діяльності
29 серпня 2023 р., протокол № 8
Завідувач кафедри
Іван ДРАГАН

Гарант освітньо-професійної
програми
Олександр ОСТРОГЛЯД

Розробник: д.ю.н., доц., професор кафедри права та правоохоронної діяльності,
Катерина КАТЕРИНЧУК

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 2/14

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань:08 Право	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність:081 «Право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітній ступінь «Магістр»	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
58 год.	78 год.		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36% аудиторних занять, 64% самостійної та індивідуальної роботи

для заочної форми навчання – 13% аудиторних занять, 87% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 3/14

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є поглиблення знань щодо інструментарію науки про права та свободи людини, забезпечення їх реалізації, захисту в кримінальних провадженнях, гармонізації національного законодавства з міжнародно-правовими стандартами, а також формування навичок щодо розв'язування складних практичних задач під час професійної діяльності з охорони й захисту прав і свобод людини.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розгляд основних підходів та наукових засад дослідження прав людини;
- з'ясувати особливості тлумачення Конвенції з прав людини і основоположних свобод;
- визначити місце Конвенції з прав людини і основоположних свобод у системі джерел права України;
- формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань щодо юридичного механізму захисту прав людини в кримінальних провадженнях
- формування понятійного апарату, що використовується в межах юридичного механізму захисту прав людини та вміння ним користуватися;
- поглиблення знань прикладного характеру щодо механізмів захисту прав людини в кримінальних провадженнях, передбаченими вітчизняним законодавством та міжнародною практикою.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 «Право»:

- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК11. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК12. Здатність використовувати правничу термінологію на високому професійному рівні.
- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України
- СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції з прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського Союзу з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 4/14

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 081 «Право»:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 5/14

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

Тема 1. Історія створення та загальна характеристика Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

Історія прийняття Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ЄКПЛ). Еволюція європейського механізму захисту прав людини. Загальна характеристика ЄКПЛ. Протоколи до Конвенції. Місце Конвенції в національних правових системах.

Тема 2. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини і правові питання їх імплементації у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство.

Характеристика загальновизнаних міжнародних стандартів та принципів кримінального провадження в галузі прав людини. Імплементація загальновизнаних міжнародних стандартів та принципів із сучасним кримінальним процесуальним законодавством України.

Тема 3. Практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) та її роль у розкритті змісту принципів кримінального провадження.

Верховенство права (ст. 8 КПК, ст. 1 ЄКПЛ). Законність (ст. 9 КПК, ст. 5, 6, 7, 8 та інші ЄКПЛ). Рівність перед законом і судом (ст. 10 КПК, ст. 6, 14 ЄКПЛ, Протокол № 12 до ЄКПЛ). Повага до людської гідності (ст. 11 КПК, ст.

3 ЄКПЛ). Забезпечення права на свободу (ст. 12 КПК, ст. 5 ЄКПЛ). Недоторканість житла чи іншого володіння особи (ст. 13 КПК, ст. 8 ЄКПЛ).

Змістовий модуль 2. Характеристика положень окремих статей Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

Тема 4. Основні доктринальні положення статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

Сфера застосування ст. 3 ЄКПЛ. Мінімальний рівень жорстокості. Практичне значення класифікації: катування, нелюдське поводження, таке, що принижує гідність поводження. Надмірне використання сили. Погані умови утримання. Тягар доведення та стандарти переконання. Негативні та позитивні обов'язки держави. Момент виникнення обов'язку розслідування, небезпідставна заява. Риси ефективного розслідування: незалежність, об'єктивність, ретельність, вчасність. Дотримання вимог ст. 3 ЄСПЛ в умовах воєнного стану. Право на захист від катувань, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження або покарання (справи Афанасьєв проти України, Невмержицький проти України, Селмуні проти Франції, Курт проти Туреччини).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 6/14

Тема 5. Концепція захисту права на свободу під час кримінального провадження у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

Право на свободу в рішеннях ЄСПЛ; поняття позбавлення волі та правомірні випадки позбавлення волі (справа Кавка проти Польщі, Бойченко проти Молдови). Застосування ст. 5 ЄКПЛ щодо законного ув'язнення особи. Правомірні обмеження права особи на свободу. Тяжкість обвинувачення (справа Долгова проти Росії). Межі повноважень судді під час розгляду питання про тримання під вартою. Розумна підозра (справа Луканов проти Болгарії, Стіл та інші проти Велокої Британії, Фокс Кембел та Хардлі проти Великої Британії). Визначення ризиків, що можуть обґрунтувати тримання під вартою (справа Іліков проти Болгарії). Обставини за та проти тримання під вартою (справа Бекієв проти Молдови, Немейстер проти Австрії).

Тема 6. Основні концепції, що визначають зміст права на справедливий суд у статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

Право на незалежний та неупереджений суд (справа Шмалько проти України, Совтрансавто проти України). Право на доступ до органів правосуддя (справа Ейрі проти Ірландії). Питання «розумного строку» розгляду справ у суді в рішеннях Європейського суду з прав людини (справи Нуутінен проти Фінляндії, Кеніг проти Німеччини). Принцип публічності та обґрунтованості судових рішень (справа Претто проти Італії).

Тема 7. Ознаки справедливого судового розгляду

Зміст кримінального обвинувачення в сенсі ст. 6 ЄКПЛ (справа Джусілла проти Фінляндії, Гурепка проти України). Застосованість ст. 6 ЄКПЛ до різних етапів кримінального провадження. Доктрина «четвертої» інстанції та вимога обґрунтованості судових рішень. Право на доступ до суду (справа Бакан проти Туреччини, Лупас та інші проти Румунії). Рівність сторін (справа Стіл та Моріс проти Великої Британії). Незалежний та безсторонній суд (справа Белуха проти України). Публічний розгляд справи.

Тема 8. Гарантії обвинуваченого у вчиненні злочину у Конвенції про захист прав та основоположних свобод

Принципи презумпції невинуватості; допустимості доказів; права на привілеї проти самообвинувачення; права на правову допомогу в рішеннях ЄСПЛ; доктрина зворотньої дії закону (справа Пухк проти Естонії); принцип non bis in idem (неможливості притягнення двічі за одне і теж саме діяння) (справа Нікітіна проти Росії). Інформаційний аспект права на повагу до приватного життя (справа Z проти Фінляндії); фізичний аспект права на повагу до приватного життя; комунікативний та просторовий аспект права на повагу до приватного життя. Право мати достатньо часу і можливостей для підготовки свого захисту (справа Галстян проти Вірменії). Право захищати себе особисто та користуватися послугами захисника (справа Артіко проти Італії, Яременко проти України, Загарія проти Італії). Право допитати свідків та вимагати їхнього допиту (справа P.S. проти Німеччини, Дестреєм проти Франції).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 7/14

Право на відшкодування (компенсацію) шкоди, гарантоване п. 5 ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та ст. 3 Протоколу №7 до Конвенції. Практика Європейського Суду з прав людини щодо тлумачення права на відшкодування (компенсацію) шкоди у випадку незаконного арешту, затримання, засудження.

Право особи на компенсацію у випадку незаконного арешту або затримання. Право на компенсацію у випадку судової помилки. Регулювання питання відшкодування (компенсації) шкоди, завданої внаслідок незаконного засудження, незаконного повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, незаконного взяття і тримання під вартою, незаконного затримання, актами законодавства України.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. Історія створення та загальна характеристика Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод	10	2	2	6	10	0	0	10
Тема 2. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини і правові питання їх імплементації у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство	10	2	2	6	10	2	0	10
Тема 3. Практика Європейського суду з прав людини та її роль у розкритті змісту принципів кримінального провадження	10	2	2	6	12	2	0	10
Разом за змістовий модуль 1	30	6	6	18	32	4	0	30
Змістовий модуль 2.								
Тема 4. Основні доктринальні положення статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	12	2	2	8	12	0	2	10
Тема 5. Концепція захисту права на свободу під час кримінального провадження у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	12	2	2	8	12	2	0	10
Тема 6. Основні концепції, що визначають зміст права на справедливий суд у статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	12	2	2	8	12	0	2	10

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 8/14

<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 7. Ознаки справедливого судового розгляду	12	2	2	8	12	0	0	12
Тема 8. Гарантії обвинуваченого у вчиненні злочину у Конвенції про захист прав та основоположних свобод	12	2	2	8	10	2	0	8
Разом за змістовий модуль 2	60	10	10	40	58	4	4	50
Всього	90	16	16	58	90	8	4	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Історія створення та загальна характеристика Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод	2	0
2	Тема 2. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини і правові питання їх імплементації у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство	2	0
3	Тема 3. Практика Європейського суду з прав людини та її роль у розкритті змісту принципів кримінального провадження	2	0
4	Тема 4. Основні доктринальні положення статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	2	2
5	Тема 5. Концепція захисту права на свободу під час кримінального провадження у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	2	0
6	Тема 6. Основні концепції, що визначають зміст права на справедливий суд у статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	2	2
7	Тема 7. Ознаки справедливого судового розгляду	2	0
8	Тема 8. Гарантії обвинуваченого у вчиненні злочину у Конвенції про захист прав та основоположних свобод	2	0
РАЗОМ		16	4

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Історія створення та загальна характеристика Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

1. Судовий контроль за дотриманням конвенційних положень і право індивідуальних петицій.
2. Принципи, на яких ґрунтується та які захищає ЄКПЛ.

Тема 2. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини і правові питання їх імплементації у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство

1. Порядок застосування судами України ЄКПЛ та актів її тлумачення Європейським судом з прав людини.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/14

2. Проблема судової імплементації норм Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

3. Проблема застосування судами України рішень ЄСПЛ щодо України та інших держав-учасниць.

Тема 3. Практика Європейського суду з прав людини та її роль у розкритті змісту принципів кримінального провадження.

1. Порядок формування Європейського суду з прав людини.
2. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.

Тема 4. Основні доктринальні положення статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

1. Застосування ст. 3 ЄКПЛ у справах про екстрадицію.
2. Рішення ЄСПЛ та відповідна судова практика в контексті впливу таких порушень на оцінку доказів судами загальної юрисдикції

Тема 5. Концепція захисту права на свободу під час кримінального провадження у Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

1. Співвідношення права на свободу та військової служби.
2. Практика ЄСПЛ у справах проти України за ст. 5 ЄКПЛ.

Тема 6. Основні концепції, що визначають зміст права на справедливий суд у статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод

1. Практика ЄСПЛ у справах проти України за ст. 6 ЄКПЛ
2. Рішення ЄСПЛ та відповідна судова практика в контексті вирішення питань щодо недотримання «розумних строків» розгляду кримінальних справ національними судами України.
3. Причини тривалого розгляду судами кримінальних справ

Тема 7. Ознаки справедливого судового розгляду

1. Суд створений на підставі закону.
2. Право на справедливий суд: практика ЄСПЛ щодо України

Тема 8. Гарантії обвинуваченого у вчиненні злочину у Конвенції про захист прав та основоположних свобод

1. Критерії допустимості доказів (справ Едвардс та Льюїс проти Великої Британії).
2. Право на безоплатну допомогу перекладача.
3. Компенсація у випадку судової помилки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 10/14

7.Індивідуальні завдання

Під час опанування блоку самостійної роботи студенти мають виконати індивідуальне завдання у вигляді реферату за темою, обраною за їх бажанням в межах робочої програми дисципліни. Реферат має включати вступ, два пункти, висновки, перелік літератури (15-30 найменувань). Обсяг реферату – 30-35 стр. тексту (розмір шрифту – 14 пунктів, береги – 2 см, міжрядковий інтервал – 1,5.

8.Методи навчання

В процесі викладання даного предмету використовуються:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, лекція, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні і дослідні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента);

в) методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка).

9.Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи, модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

Поточний контроль виконання самостійної роботи здійснюється шляхом усного опитування під час практичних занять, міні-колоквіумів, ділових ігор, виконання завдання біля дошки, розв'язку задач під наглядом викладача, перевірки домашнього завдання, тестування.

10.Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
10	10	10	15	15	10	15	15	

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/14

11.Рекомендована література

Основна література

- 1.Дроздов О., Дроздова О. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект) / Рада Європи, Європейський Суд з прав людини, 2019. 65с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/96a0f2399c11b6f75587_file.pdf
- 2.Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950р. та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006р.)/Офіційний вісник України. 2006. №32. Ст. 2371.
- 3.Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2003р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №30. Ст. 260.
- 4.Щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини: Лист Департаменту державної виконавчої служби від 24.07.2006 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/>
- 5.Белоусов Ю. Л., Блага А. Б., Житний О. О., Захаров Є. Ю., Кобзін Д. О., Мармазов В. Є. Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики суду в діяльності органів внутрішніх справ України К. : Цифра, 2008. 324с.
- 6.Бущенко А. П. Застосування статей 3 та 5 Європейської конвенції з прав людини в національній судовій практиці / Харківська правозахисна група. Х.: Права людини, 2007. 215с.
- 7.Бущенко А.П. Стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: систематизований дайджест рішень Європейського суду з прав людини Х.: Права людини, 2009. 412с.
- 8.Бущенко А.П. Стаття 5 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: систематизований дайджест рішень Європейського суду з прав людини. 2. вид., випр. та доп. Х. : Права людини, 2008. 432с.
- 9.Вибрані рішення Європейського Суду з прав людини (1993-2002рр.)/Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина. Серія II. Коментарі прав і законодавства. Вип.. 3.Харків: «Консум». 2003. 464с.
- 10.Вибрані справи Європейського суду з прав людини 2. вид. К. : Фенікс, 2004. 23с. Вип. 1. К.: Фенікс, 2004. 223с. Вип. 2. К.: Фенікс, 2004. 273 с. Вип. К.: Фенікс, 2006. 142с. Вип. 4. К.: Фенікс, 2006. 399с. Вип. 5. К. : Фенікс, 2007. 656 с. Вип. 6. К. : Фенікс, 2008. 336с.
- 11.Вибрані справи Європейського суду з прав людини: Стаття 10 Європейської конвенції з прав людини К. : Фенікс, 2004. 93 с.
- 12.Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування К.: Артек, 1997. 624 с.
- 13.Дмитриченко І. В. Звернення громадян та неурядових організацій до Європейського суду з прав людини: навч.-практ. посібник / Національний ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова; Благодійний фонд «Центр правової освіти». Миколаїв : Атол, 2006. 59с.
- 14.Довідник із застосування статті 5 – Право на свободу та особисту недоторканність. 2014 р. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_5_UKR.pdf
- 15.Довідник із застосування статті 6 Конвенції – Право на справедливий суд (кримінально-процесуальний аспект). 2014 р. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_UKR.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземляр № 1	Арк 12/14

16.Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст Спілка адвокатів України; Рада Європи ; Міжнародний центр з юридичного захисту прав людини К.: ЗАТ «Віпол», 2004. 960с.

17.Європейський суд з прав людини: Організація, діяльність, процес [В.В. Лутковська (відп.ред.), І. Шевчук (упоряд.)]. К. : Праксіс, 2005. 166с.

18.Європейський Суд з прав людини: організація, процедура, правила звернення Міністерство юстиції України. К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. 16с.

19.Європейський суд з прав людини: Рішення щодо України Міністерство юстиції України. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. 96с.

20.Клименко О. М. Як звернутися до Європейського Суду з прав людини Центр правових досліджень. К. : Видавець Фурса С.Я., 2006. 64с.

21.Лебідь В. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Посібник. К.:Видавництво Алерта, Правова єдність, 2017. 36 с.

22.Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції : Навчальний посібник. [ред. Ю.С. Шемшученко]. К.: Юридична книга, 2000. 472 с.

23.Паліюк В П. Особливості застосування судами України конвенції про захист прав людини та основних свобод: Навч.-практ. посібник. Благодійний фонд «Центр правової освіти». Миколаїв : Атол, 2003.130с.

24.Паліюк В. Практика застосування судами України конвенції про захист прав людини та основних свобод/ Юстиніан. URL: www.justinian.com.ua/article.php?id=248

25.Паліюк В.П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод. К. : Фенікс, 2004. 263 с.

26.Фурса С. Я., Фурса Є. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». К. : Видавець Фурса С.Я., 2007. 52с.

27.Фурса С. Я., Фурса Є. І., Щербак С. В. Закони України «Про державну виконавчу службу», «Про виконавче провадження», «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»: науково-практ. коментар / Центр правових досліджень Фурси. К. : Видавець Фурса С.Я.; КНТ, 2008. 1169с.

28.Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. URL: www.eurocourt.org.ua/.

29.Рішення Європейського суду з прав людини. URL: helsinki.org.ua/index.php?r=a1b8.

30.Гутник В.В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика : монографія / В.В. Гутник ; за наук. ред. проф. М.В. Буроменського. – Львів; Харків; Одеса : Фенікс, 2018. – 440 с.

31.Права і свободи людини та їх дотримання під час дії воєнного стану. – К. : ВД «Професіонал», 2022. – 310 с. (укладачі - Ануфрієв М.І., Грицай Т.Г., Дубенко О.І., Коломоєць О.Д., Копотун І.М., Кривенко О.В., Петков В.П., Петков С.В., Сивка В.В., Соболев Є.Ю.)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13/14

32. Військові кримінальні правопорушення: Розділ XIX Особливої Особливої частини Кримінального кодексу України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини, Верховного Суду України, Верховного Суду, апеляційних і місцевих судів. Станом на 15 червня 2022р.: наук. практ. посіб. Вид. друге / уклад.: М.С. Туркот, А.В. Столітній, С.В. Шмаленя, О.М. Хоменко, А.П. Шошура, Личик С.Я., Александров В.М.; за ред. канд. юрид. наук, доцента М.С. Туркота. – Київ: Норма права, 2022. – 512 с.

Допоміжна література

1. Андрусів Л.М., Доготар М.В. Міжнародно-правова регламентація заборони катування. Scientific Journal Virtus. 2020. № 42. С. 170-172. URL: <http://conference-ukraine.com.ua/ru/virtus/archive/j/>

2. Андрусів Л.М. Поняття "майно" у практиці Європейського суду з прав людини. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету імені Короля Данила Галицького. №. 13 (25). 2022. С. 141-150.

3. Бойко О. Зміст права на справедливий судовий розгляд. Підприємництво, господарство і право. № 5. 2020. С. 294-298. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/5/52.pdf>

4. Буткевич В. Г., Маляренко В. Т. Європейський суд з прав людини та українське судочинство: питання взаємодії. Вісник Верховного Суду України. 2004. № 4 (44). С. 2-8.

5. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини (1993-2002 рр.). Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного та місцевого самоврядування Академії правових наук України. Серія II. Коментарі прав і законодавства. Вип.3. / Редкол. : П. М. Рабінович та ін. Х. : Консум, 2003. 464 с.

6. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Пер. з англ. К. : «АртЕк», 1997. 624 с.

7. Нор В. Т., Шевчук М. І. Обґрунтована підозра як підстава для обрання запобіжного заходу та продовження його строків: практика Європейського суду з прав людини та українські реалії. Науковий журнал: Право і суспільство. 2019. № 6. ч. 2. С. 173–187. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6_2019/part_2/30.pdf

8. Острогляд О.В. Взаємозв'язок змін до Кримінального кодексу України та практики Європейського суду з прав людини / Острогляд О.В. // Актуальні проблеми теорії кримінальної законотворчості та практики правозастосування: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет- конференції (Одеса, 27 грудня 2016 р.) / відп. ред.: В.О. Туляков. – Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2016. – С. 59-63

9. Острогляд О.В. Роль рішень Європейського суду з прав людини у доказуванні в кримінальному провадженні // Європейські перспективи, №4. 2019. – С. 190-196

10. Острогляд О.В. Кримінально-правова політика в умовах правового режиму воєнного стану: аспект заохочувальних норм // Права людини та публічне врядування в сучасних умовах : Матеріали V Міжнародного правничого форуму, 10 червня 2022 р., м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, І.І. Бабін, О.І. Ющик, І.Ж. Торончук, П.І. Крайній. Чернівці: Технодрук, 2022. С. 185-187

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06-05.01/081.00.1/М/ ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/14

11.Острогляд О.В. Кримінально-правова політика у сфері протидії тероризму / Острогляд О.В. // Міжнародна науково-практична конференція «Ольвійський форум – 2016: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»: тези. – Том 6. Актуальні проблеми юриспруденції. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. – С. 25-27

12.Полякова В.О. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод як джерело права в Україні. Конституційно-правові академічні студії. 2015. Вип. 2. С. 35-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kras_2015_2_6

13.Соловійов О. В. Застосування практики Страсбурзького суду як джерела права (за матеріалами рішень і ухвал Верховного Суду України). Вісник Академії адвокатури України. 2010. № 2 (18). С. 90-95.

14.Толстенко Ю.О. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: заборона катувань. Право і суспільство. 2014. № 1.2. С. 315-318. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_1

15.Шевчук С. Свобода вираження поглядів: практика Європейського Суду з прав людини у порівняльній перспективі. К. : Реферат, 2005. 192с.

16.Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського Суду з прав людини у контексті західної правової традиції. Вид. 2-е, виправ., доп. К. : Реферат, 2007. 848с.

17.Щербина В. Розумні строки судового розгляду як елемент захисту права на справедливий суд у контексті практики ЄСПЛ: досвід Італії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. № 71 (2022). С. 158-161.

18.Гутник В.В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика : монографія / В.В. Гутник ; за наук. ред. проф. М.В. Буроменського. – Львів; Харків; Одеса : Фенікс, 2018. – 440 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Періодичні видання щодо питань правоохоронної діяльності .

Електронні бази даних:

1.Офіційний сайт Верховної Ради України.
URL: www.rada.gov.ua

2.Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

3.Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>

4.Офіційний веб-сайт Національної поліції України. URL: <http://www.npu.gov.ua/uk/>

5.Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>

6.Офіційний веб-портал Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>